

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Beheer rijkscollectie Paleis Het Loo

Planmatig beleid

Registratie en administratie

Administratieve organisatie

Behoud

Toegankelijkheid

Veiligheidszorg

2025

Missie Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Een overheid die verantwoording kan afleggen. Erfgoed beschikbaar voor iedereen. Nu en in de toekomst. Dat is onze missie.

Wij zien toe op de toegankelijkheid van overheidsinformatie en op de zorgvuldige omgang met erfgoed. Wij kijken hoe de regels in de praktijk werken.

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	6
1 Planmatig beleid	9
1.1 Conclusies	9
1.2 Aanbevelingen	10
2 Toegankelijkheid	11
2.1 Conclusies	11
2.2 Aanbevelingen	11
3 Behoud	12
3.1 Conclusies	12
3.2 Aanbevelingen	13
4 Veiligheidszorg	15
4.1 Conclusies	15
4.2 Aanbevelingen	16
5 Registratie en administratie	17
5.1 Conclusies	17
5.2 Aanbevelingen	19
6 Administratieve organisatie	21
6.1 Conclusies	21
6.2 Aanbevelingen	21
Bijlage: Bronnenoverzicht	22

Foto: Paleis Het Loo

Samenvatting

De renovatie en nieuwbouw van Paleis Het Loo en de ingebruikname van het depot CollectieCentrum Nederland (CC NL) hebben in hoge mate bijgedragen aan verbeteringen in het beheer van de rijkscollectie door Paleis Het Loo.

Het beheer van de collecties die zijn opgeslagen op het museumcomplex heeft nog verbetering om te voldoen aan de beheernormen in de Erfgoedwet. Ook het bevorderen van de digitale toegankelijkheid van de collectie is een punt van aandacht.

Dit komt naar voren uit een op 26 en 27 augustus 2025 uitgevoerde inspectie naar het beheer.

De renovatie van het paleisgebouw heeft er toe geleid dat verbeteringen zijn doorgevoerd in de regulering van het binnenklimaat, de lichtbeheersing en de veiligheidszorg. Met de deelname in het CC NL is een einde gekomen aan de zeer versnipperde en ontoereikende opslag van collectie in het paleisgebouw. De verhuizing van collectiedelen door deze ontwikkelingen heeft ook gezorgd voor verbeteringen van de registratie en de fysieke staat van die collectiedelen.

Achterstanden in het beheer doen zich nog voor bij deelcollecties die zijn opgeslagen in (depot)ruimten in het stallencomplex en het textieldepot. Het museum is bekend met deze achterstanden en legt daar sinds 2 jaar de focus op. Het museum geeft prioriteit aan het digitaal registreren van de deelcollecties Orde en onderscheidingstekens en fotografie. Conform eerdere afspraak met de Inspectie rondt Paleis Het Loo dit eind 2025 af.

De verdere aanpak van achterstanden met betrekking tot de registratie, het behoud en mogelijk afstoten van collectiedelen moet vorm krijgen in de komende beleidsperiode. Het museum streeft er naar om na het wegnemen van de achterstanden de betreffende collectiedelen over te brengen naar het CC NL. De Inspectie vindt het van belang dat het museum tekortkomingen in de bewaaromstandigheden in delen van het stallencomplex betreft bij de in de aanpak te stellen prioriteiten.

Verder heeft de digitale toegankelijkheid van de gehele collectie van het museum nog verbetering. Dit sluit aan bij een constatering in het rapport van de visitatiecommissie (2023).

De belangrijkste aanbevelingen van de Inspectie betreffen dan ook:

- De verbetering van de registratie en het behoud van collectiedelen die zijn opgeslagen in het stallencomplex en in het textieldepot.
- Het formuleren van een ambitie voor het bevorderen van de digitale toegankelijkheid van de collectie en een planmatig beleid om dit -zo nodig fasegewijs- te realiseren.

Inleiding

Aanpak onderzoek

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (hierna: Inspectie) heeft een wettelijke toezichttaak op het beheer van de rijkscollectie en van andere collecties waarvan het ministerie van OCW het beheer subsidieert. In het werkprogramma 2023-2024 is een meerjarige inspectiereeks aangekondigd naar het beheer door museale beheerders.¹

De Erfgoedwet regelt de normen voor het beheer van de rijkscollectie. Deze zijn door de Inspectie uitgewerkt in een toetsingskader met criteria waaraan ten minste moet zijn voldaan en indicatoren om dit aan te tonen.² De getoetste criteria zijn vertaald naar de onderwerpen van de hoofdstukken van dit rapport.

De Inspectie beoordeelt het beheer op grond van de informatie verkregen door:

- De beantwoording van vragen over het collectiebeheer door het museum naar aanleiding van de digitale vragenlijst van de Monitor Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed 2023-2024.
- Inzage in documenten over het beheer van de collectie, zoals beleidsdocumenten, analyses van beheerrisico's, documenten met beheerprocedures en controleverslagen.
- Gesprekken op 26 en 27 augustus 2025 met de algemeen directeur en de voor het beheer verantwoordelijke leidinggevenden en medewerkers.
- Een bezoek aan de tentoonstellingsruimten, de depots en andere ruimten op het paleiscomplex, het Zaadhuis en het restauratieatelier. Het depot CollectieCentrum Nederland (hierna: CC NL) en andere externe depots zijn niet bezocht.

Schets beheerorganisatie

Sinds 1 augustus 2024 heeft Paleis het Loo een nieuwe directeur-bestuurder.

De organisatie van het museum bestaat uit vier clusters;

- Service
- Kennis, Collectie en Programma
- Marketing, Media en Development
- Horeca en Sales

Het cluster Kennis, Collectie en Programma is verantwoordelijk voor het beheer, het behoud en de toegankelijkheid van de collectie. Het cluster bestaat uit vijf teams waarin 42 medewerkers werkzaam zijn, ongeveer 30-33 FTE.

Het team Collectie voert behoudstaken aan de collectie uit en het team Informatie en Documentatie beheert de collectieregistratie en documentatie en is verantwoordelijk voor bruiklenen.

¹ [Werkprogramma 2023-2024 | Publicatie | Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed \(inspectie-oe.nl\)](#)

² [Toetsingskader beheer collecties Erfgoedwet museale beheerders | Publicatie | Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed \(inspectie-oe.nl\)](#)

Enkele vrijwilligers zijn ingezet ter ondersteuning van de registratietaak.

Het cluster Service is verantwoordelijk voor de facilitaire behoudstaken en voor de veiligheidszorg die voor het beheer van de collectie van belang zijn.

Schets collectie

De collectie bestaat uit ongeveer 160.000 objecten. Het museum beheert (nog) geen digitaal vervaardigde objecten.

De collectie is samengesteld uit een grote verscheidenheid aan deelcollecties. Het collectieplan van het museum geeft hiervan een uitputtend inzicht. Het gaat om de volgende categorieën:

- Schilderijen, tekeningen en prenten
- Kunstnijverheid
- Meubelen
- Kostuums en textiel
- Fotografie
- Historische bibliotheek
- Orden en onderscheidingen
- Numismatiek
- Stallen
- Bouwfragmenten en bodemvondsten

De collectie bestaat uit rijkscollectie en langdurige bruiklenen, onder andere van de Koninklijke Verzamelingen.

Schets locaties collectie

Ongeveer 6.400 objecten zijn opgesteld in de vaste opstelling in het paleis -in het Corps Logis, in de ondergrondse nieuwbouw, in de oostvleugel- en in het koetshuis in het stallencomplex.

Ruim 28.000 objecten zijn opgeslagen in het depot CC NL. Dit depot is in 2021 in gezamenlijk gebruik genomen door het Rijksmuseum Amsterdam, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Paleis Het Loo en het Nederlands Openlucht Museum.

Verder is er een textieldepot onder het entreegebouw en het depot Collectiebox in een gedeelte van de zolderverdieping van het stallencomplex. Ook op andere delen van de zolderverdieping is collectie opgeslagen. Daarnaast beschikt het museum over tijdelijke depots in Amersfoort (deelcollectie bouwfragmenten), in Rhenen (deelcollectie voertuigen) en bij het Gelders Archief in Arnhem (koude kluis, deelcollectie fotomateriaal).

Ten slotte kunnen hier nog worden genoemd het Zaadhuis in een afgesloten deel van de paleistuin en het restauratieatelier aan de Tuinmanslaan. Ook hier bevindt zich collectie.

Leeswijzer

In dit rapport zijn eerst de norm, conclusies en aanbevelingen over (1) het planmatig beleid voor het beheer en (2) de toegankelijkheid van de collectie beschreven. Vervolgens de norm, conclusies en aanbevelingen over de beheertaken voor de collectie, (3) het behoud, (4) de veiligheidszorg en (5) de registratie en

administratie. Ten slotte zijn de norm, conclusies en aanbevelingen weergegeven over (6) de administratieve organisatie voor het beheer.

1 Planmatig beleid

Het planmatig beleid beschrijft de actuele beheersituatie, de te bereiken doelen en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd voor ten minste het behoud en de veiligheidszorg.

1.1 Conclusies

Planmatig beleid voor het collectiebeheer

- Het museum beschikt over een actueel beleid voor het collectiebeheer dat de actuele beheersituatie beschrijft en voorziet in doelstellingen voor het beheer. Niet alle doelstellingen worden binnen de planperiode gerealiseerd.
- Het museum past geen cyclisch ingericht proces toe voor het analyseren van risico's voor de collectie dat mede als basis dient voor het planmatig beleid.

Toelichting

Met het Collectieplan 2023-2025 beschikt het museum over een actueel beleidsplan voor het collectiebeheer. Het plan heeft een relatief korte looptijd en het museum werkt aan de actualisering van het beleidsplan. Het museum streeft ernaar om de beleidscycli van het activiteitenplan en het collectieplan vanaf 2028 te synchroniseren.

Het collectieplan beschrijft op hoofdlijnen de actuele beheersituatie en gestelde doelen voor de registratie, de preventieve en actieve conservering en restauratie van de collectie. Ook gaat het plan in op aspecten van de veiligheidszorg.

Het beleid voor het collectiebeheer is niet mede gebaseerd op een cyclisch ingericht proces van analyses van risico's voor de collectie.

Door de renovatie van het paleis en het in gebruik nemen van het CC NL is de risicobeheersing voor de collectie echter sterk verbeterd. Door voorgenomen maatregelen m.b.t. de voorzieningen in het stallencomplex en het overbrengen van delen van daar opgeslagen collectie naar het CC NL zullen de risico's voor de collectie verder afnemen.

Het museum bevestigt de opgave in de monitor 2023-2024 dat er voldoende financiële middelen en personele capaciteit beschikbaar is om het beleid voor het collectiebeheer gefaseerd uit te voeren. Desalniettemin worden niet alle in het collectieplan gestelde doelstellingen in de planperiode gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is de verbetering van de registratie en conservering van de deelcollectie prenten. Het museum licht toe dat het noodzakelijk was om prioriteiten te stellen. Hierdoor is een aantal voorgenomen verbeteringen doorgeschoven naar de volgende beleidsperiode.

De Inspectie heeft de indruk dat doelstellingen in het beleid vooraf onvoldoende zijn uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid of onder druk zijn komen te staan door onvoorziene activiteiten.

1.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Betrek de aanbevelingen in dit rapport bij het actualiseren van het collectieplan. Formuleer de verbeterdoelen en maatregelen zo concreet mogelijk en hanteer hierbij realistische termijnen. Zie ook toe op een concrete doorvertaling in de jaarplannen en de voortgangsbewaking van de realisatie van maatregelen.
- Voorzie in een analyse van risico's specifiek gericht op de collectie en actualiseer dit periodiek als onderdeel van de beleidscyclus voor het collectiebeheer. Ook bij een sterk verbeterde beheersituatie helpt een periodieke risicoanalyse het museum alert te blijven op veranderende omstandigheden en nieuwe risico's.

2 Toegankelijkheid

De collectie is zoveel mogelijk fysiek en digitaal toegankelijk voor publiek en onderzoek.

2.1 Conclusies

Bevorderen toegankelijkheid collectie

- Het museum beschikt over actueel beleid voor de toegankelijkheid van de collectie.
- De digitale toegankelijkheid van de collectie is onvoldoende. In het beleid is hier aandacht voor, maar dit leidt vooralsnog niet tot een substantiële verbetering van de digitale toegankelijkheid van de collectie.

Toelichting

Het beleid voor de toegankelijkheid is beschreven in het Activiteitenplan 2025-2028 en in het Collectieplan 2023-2025.

De fysieke presentatie van de collectie heeft centraal gestaan in de afgelopen periode, met de renovatie van het paleis en de ondergrondse nieuwbouw met faciliteiten voor een vaste en wisselende tentoonstellingen. In het paleis zijn 6.400 objecten uit de collectie te zien.

De digitale toegankelijkheid van de collectie is nu nog beperkt tot ruim 525 topstukken. Het beleid van het museum is erop gericht om de digitale toegankelijkheid te verbeteren via de website van het museum, Collectie Online. Dit beperkt zich echter vooralsnog tot 5.000 objecten uit de vaste presentatie waaraan het museum prioriteit geeft. Deze objecten voorziet het museum van publieksvriendelijke teksten om ze vervolgens via Collectie Online in 2026 digitaal toegankelijk te maken.

De andere objecten gaan volgens het museum ook gefaseerd online, maar zonder publieksvriendelijke teksten.

2.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Bevorder de digitale toegankelijkheid van de collectie door in meer langetermijnbeleid de ambitie hiervoor te formuleren en de maatregelen die nodig zijn om dit te realiseren. Werk het beleid vervolgens planmatig uit met bijvoorbeeld gefaseerde realisatietermijnen.

3 Behoud

Cultuurgoederen zijn in een goede staat. Er zijn passende bewaaromstandigheden om het verval van cultuurgoederen tegen te gaan. Waar nodig wordt de conditie van cultuurgoederen gestabiliseerd of vindt restauratie van een cultuurgoed plaats.

3.1 Conclusies

Beheersing behoudsrisico's

- Het museum beheerst in voldoende mate de behoudsrisico's voor de collectie. Aandachtspunt zijn De bewaaromstandigheden in delen van de zolderruimten van het stallencomplex waar collectie en collectiedocumentatie is opgeslagen voldoen echter niet.

Toelichting behoudsrisico's

Het collectieplan beschrijft op hoofdlijnen de actuele behoudssituatie, waaronder de depotfaciliteiten, de preventieve conservering en de actieve conservering en restauraties. Het museum is van plan een specifiek behoudsplan vast te stellen. Dit is gevorderd, maar nog niet afgerond

De bewaaromstandigheden in het **paleisgebouw** zijn door de recente renovatie sterk verbeterd.

Voor de beheersing van het binnenklimaat is een geavanceerd en duurzaam klimaatbeheerssysteem toegepast, dat ook continue data genereert van de actuele klimaatwaarden.

De lichtbeheersing is verbeterd door toepassing van Led-verlichting en een centraal bestuurd belichtingssysteem. Met dit systeem is de belichting per ruimte instelbaar en programmeerbaar voor bepaalde activiteiten en weersomstandigheden.

Met het in 2019 opgeleverde **depot CC NL** zijn ook de depotfaciliteiten aanzienlijk verbeterd. Niet langer vindt opslag plaats in tientallen ruimten verspreid over het paleisgebouw. De bewaaromstandigheden in het depot voldoen aan de hedendaagse museale standaards en duurzaamheidseisen.

De bewaaromstandigheden in de **overige gebouwen** op het paleiscomplex verschillen.

Het textieldepot onder het entreegebouw is voorzien van een klimaatbeheerssysteem. Dit geldt ook voor het restauratieatelier en voor de collectiebox die is gerealiseerd in een deel van de zolderruimte van het stallencomplex. De overige delen van het stallencomplex; het koetshuis, de tuigenkamer en de zolderruimten hebben geen klimaatbeheerssysteem. Het binnenklimaat wordt daar beïnvloed met verwarming en mobiele apparatuur.

Uit overlegde meetgegevens blijkt dat de gerealiseerde klimaatwaarden binnen de bandbreedte van de streefwaarden liggen en niet sterk fluctueren. Dit geldt echter niet voor de zolderruimten van het stallencomplex. Met name in de rechter meubelzolder blijken de klimaatwaarden sterk te schommelen met pieken ver buiten de streefwaarden.

Op de meubelzolder is collectie opgeslagen die mogelijk voor afstoting in aanmerking komt. Ook staan er kasten met archieven/documentatie en delen van de historische bibliotheek. Ten slotte fungeert het als een tijdelijke opslag van dozen met boeken die recent zijn overgebracht van het depot Pot in Amersfoort. Deze dozen bleken tot verrassing van het museum zowel boeken van de historische bibliotheek als boeken en catalogi van de documentaire bibliotheek te bevatten. Het museum moet dit nog controleren en verwerken.

In het Activiteitenplan en in het collectieplan is beschreven dat het museum collecties die nu nog in externe depots en in het stallencomplex zijn opgeslagen wil overbrengen naar het CC NL. Dit kan plaatsvinden nadat de registratie van de betreffende collectiedelen op orde is. Dit gaat het museum volgens de plannen in 2025-2026 realiseren. Uitzondering hierop vormt de collectie in het textieldepot.

De maatregelen die het museum heeft genomen voor het schoonmaken van ruimten en collectie en voor pestcontrol in het paleiscomplex zijn toereikend. Wel stelt de Inspectie vast dat de rapportages van controles door Rentokil nauwelijks inzicht bieden in de controleresultaten.

Fysieke staat collectie

- De conserverings- en restauratiebehoefte van een aantal deelcollecties die zijn opgeslagen in het stallencomplex en in het restauratieatelier is nog onvoldoende inzichtelijk.

Toelichting

De fysieke staat van objecten die betrokken zijn bij verhuisbewegingen is gecontroleerd. Deze objecten staan in de vaste opstelling in het paleisgebouw of zijn opgeslagen in het depot CC NL. Waar nodig zijn objecten geconserveerd of gerestaureerd.

Controle van de fysieke staat en eventuele benodigde conserveringshandelingen en restauraties van niet bij verhuisbewegingen betrokken objecten vindt projectmatig plaats in samenloop met de verbetering van de registratie van deelcollecties. Thans is dit aan de orde voor de registratieprojecten van de deelcollecties Orde en Onderscheidingstekens, en Fotografie.

De projectmatige aanpak van de deelcollectie prenten is een aantal keer uitgesteld. De prenten zijn (daardoor) nu opgeslagen op twee locaties, in de collectiebox en in het restauratieatelier.

3.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Realiseer in de planperiode 2026-2028 het voornemen om alle deelcollecties die niet zijn opgeslagen in het textieldepot en in de collectiebox op te slaan in het

depot CC NL. Geef hierbij prioriteit aan deelcollecties die zijn opgeslagen in ontoereikende bewaaromstandigheden en die kwetsbaarder zijn voor schade.

4 Veiligheidszorg

Toereikende veiligheidsmaatregelen moeten voorkomen dat cultuurgoederen verloren gaan of beschadigd raken. Incidenten met schade aan of verlies van cultuurgoederen moeten worden geregistreerd en gemeld aan de Inspectie.

4.1 Conclusies

Beheersing veiligheidsrisico's

- Er is geen indicatie dat het museum de veiligheidsrisico's voor de collectie onvoldoende beheerst.
- Het museum beschikt over een actueel plan voor de collectiehulpverlening voor het paleiscomplex. Ook voor het depot CC NL is een actueel plan vastgesteld.

Toelichting

Zoals in het hoofdstuk Planmatig beleid is beschreven beschikt het museum niet over analyses specifiek gericht op de risico's op verlies en schade met betrekking tot de collectie. De passage hierover in het CHV-plan is te algemeen van aard om als zodanig te worden aangemerkt.

Wel beschikt het museum over door externe partijen opgestelde analyses voor de beveiliging en overstromingen voor het paleisgebouw. Ook richt het museum zich op de risico's van de effecten door de klimaatveranderingen, zoals is aangegeven in het Activiteitenplan 2025-2028. Vanzelfsprekend raken deze analyses en de daaruit voortvloeiende maatregelen ook de veiligheidszorg voor de collectie.

Het plan voor de collectiehulpverlening voor het paleiscomplex is in 2024 vastgesteld en afgestemd op de situatie na de renovatie en nieuwbouw. Het plan beschrijft de CHV-organisatie en voorziet in instructies en plattegronden. CHV-medewerkers volgen trainingen. Digitaal is een prioriteitenlijst beschikbaar per ruimte of brandcompartiment.

In het najaar van 2025 wil het museum een oefening organiseren om de praktische werking van het plan te toetsen. In de monitor heeft het museum aangegeven dat de afgelopen twee jaar geen CHV-oefeningen zijn gehouden.

Voor het depot CC NL is een actueel en toereikend CHV-plan beschikbaar.

Registratie en melden van incidenten

- Het museum voldoet aan de verplichtingen voor het registreren van schades en het melden daarvan aan de Inspectie.

Toelichting

Medewerkers van het museum gebruiken formulieren voor het melden van incidenten met de collectie. Deze meldingen worden verwerkt in een incidentenregistratie en geregistreerd bij het betreffende object in de

collectieregistratie. Meldingen van incidenten aan de Inspectie vonden plaats via DICE. Nu meldingen vanaf 2025 rechtstreeks aan de Inspectie moeten plaatsvinden past het museum de werkprocesbeschrijving hierop aan³.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Voorzie in aanvulling op CHV-trainingen jaarlijks in een CHV-oefening om de werking van (onderdelen van) het plan in de praktijk te toetsen. Neem dit ter borging op in de jaarplannen.

³ Incidenten met (rijks)collectie: registratie en meldplicht | Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

5 Registratie en administratie

Alle cultuuroederen zijn geregistreerd in een duurzaam toegankelijk geautomatiseerd registratiesysteem. Het registratiesysteem is aangesloten op de database Collectie Nederland. Van ieder cultuuroed zijn (actuele) basisgegevens geregistreerd.

De fysieke en digitale documentatie over de collectie is duurzaam toegankelijk opgeslagen.

5.1 Conclusies

Registratiegraad

- De collectie is nagenoeg volledig geregistreerd. Voor de archeologische vondsten en bouwfragmenten moet het museum nog vaststellen of en welke delen als collectie worden aangemerkt en als zodanig moeten worden geregistreerd.
- Het museum heeft beduidend voortgang geboekt in het digitaal registreren van analoge geregistreerde collectie.

Toelichting

Van het archeologisch vondstmateriaal van vóór 2007 dat geen eigendom is van de provincie Gelderland moet het museum nog vaststellen of dit tot de collectie behoort. Dit geldt ook voor bij de firma Pot in Amersfoort opgeslagen bouwfragmenten van Paleis Het Loo.

Er is nog geen plan voor het maken van de selecties en de eventuele registratie als collectie.

In 2021 heeft de Inspectie het museum aandacht gevraagd maatregelen te nemen om enkele achterstanden in de registratie van de collectie weg te nemen. Dit betrof onder andere een substantieel deel van de collectie dat slechts analoge was geregistreerd.

Het museum heeft prioriteit gegeven aan het wegnemen van deze achterstand die zich voordoet in twee deelcollecties. Uit verstrekte voortgangsinformatie blijkt dat de deelcollectie Orde en onderscheidingstekens nu 96,2% digitaal is geregistreerd (meetmoment oktober 2025) en de deelcollectie Fotografie 96,8% (meetmoment medio 2025).

In het Activiteitenplan 2025-2028 geeft het museum aan de digitale registratie nog in 2025 af te ronden.

Basisregistratie

- De basisregistratie van de collectie is op onderdelen voor verbetering vatbaar. Dit betreft vooral de registratie van standplaatsen, maar ook de registratie van de actuele fysieke staat en de juridische status.

Toelichting

Van de geregistreerde objecten zijn in voldoende mate **identificerende gegevens** geregistreerd, waaronder een afbeelding van het object. Dit blijkt uit een steekproef die de Inspectie heeft toegepast op de collectieregistratie.

Niet alle geregistreerde **standplaatsen** zijn actueel. Meerdere objecten die in de steekproef zijn geselecteerd in het textieldepot en in het stallencomplex zijn niet aangetroffen op de geregistreerde standplaats.

Voor de objecten in het textieldepot gaf het museum als verklaring dat nog een omnummering van standplaatsen moet plaatsvinden door het bijplaatsen van kasten en lades in het depot.

Verder zijn er ongeveer 5.000 administratieve vermissingen waarvan het museum gaat controleren welke daarvan zo mogelijk bij de verhuizing zijn aangetroffen en van een tijdelijk inventarisnummer zijn voorzien.

De geregistreerde standplaatsen van objecten in het paleisgebouw en in het depot CC NL zijn wel actueel. Door de verhuisbewegingen in de afgelopen jaren zijn de standplaatsen relatief recent geactualiseerd. Ook blijkt dit uit de resultaten van een in 2024 uitgevoerde steekproef door het beheerteam van het CC NL.

Voor de collectie in het paleiscomplex voert het museum nog geen periodieke en systematische standplaatscontroles uit. De controles van de standplaatsen vindt vooral plaats gedurende de registratieprojecten van deelcollecties.

Van de meeste geselecteerde objecten in de steekproef van de Inspectie is de **fysieke staat** (conditie) geregistreerd. Dit omvat tenminste de kwalificatie goed, redelijk, matig of slecht en soms ook de hieraan ten grondslag liggende gegevens of een verwijzing naar documentatie hierover. De actualiteit van de informatie over de fysieke staat is zeer wisselend, hetgeen samenhangt met de eerder genoemde verhuisbewegingen en de voortgang van projecten op deelcollecties.

Het museum is erin geslaagd om in samenwerking met het Koninklijk Staldepartement een eind te maken aan de jarenlange onduidelijkheid over de **juridische status** van de stallencollectie.

In de monitor geeft het museum aan dat van 90% van de collectie de juridische status is geregistreerd. Het museum heeft toegelicht dat verbetering plaatsvindt door de registratieprojecten van deelcollecties. Ook de controle van oude bruikleencontracten draagt hieraan bij, maar dit is nog niet afgerond. Dit betreft oude bruikleencontracten met de RCE en met de Intendance van de Dienst Koninklijk Huis.

Van alle geselecteerde objecten in de steekproef van de Inspectie is de juridische status geregistreerd. Het is de Inspectie opgevallen dat de wijze van registreren van de juridische status bij deze objecten niet eenduidig is. Het eigendom van objecten is niet geregistreerd en alleen herleidbaar uit de geregistreerde herkomstgegevens.

De verscheidenheid van de wijze waarop die herkomstgegevens zijn vastgelegd is vrij groot.

Aansluiting op database Collectie Nederland

- De collectieregistratie is niet aangesloten op de database Collectie Nederland.

Toelichting

Uit informatie van de RCE, die de database Collectie Nederland beheert, blijkt dat de collectieregistratie van het museum niet is aangesloten. Een in 2014 door het museum aangeleverde export van de registratie heeft niet tot een aansluiting geleid.

Inmiddels heeft het museum technische voorzieningen getroffen (API) die het gemakkelijker maken de collectieregistratie aan te sluiten. Ook zijn inmiddels meer geregistreerde data beschikbaar door de projecten om analoog geregistreerde deelcollecties digitaal te registreren.

Volgens het museum kunnen niet alle data uit de collectieregistratie ook publiekstoegankelijk worden gemaakt omdat een grote bruikleengever hiervoor geen toestemming geeft.

Duurzame toegankelijkheid administratie

- Het museum draagt zorg voor de duurzame toegankelijkheid van de collectieregistratie en de collectiedocumentatie. De bewaaromstandigheden van de analoge collectiedocumentatie behoeft aandacht.

Toelichting

Softwareleverancier C-It vervangt het registratiesysteem TMS Museum door TMS Collections. Het museum oriënteert zich op de impact van de conversie. Volgens het museum heeft C-It beveiligingsmaatregelen genomen na de cyberhack enkele jaren geleden.

De digitale documentatie van de collectie is centraal opgeslagen op de museumserver. De documentatie is gekoppeld aan het betreffende inventarisnummer in de collectieregistratie.

Het museum heeft de intentie om de analoge collectiedocumentatie te digitaliseren. Hiervoor is nog geen concreet plan gemaakt. De analoge documentatie is opgeslagen op de zolderruimten van het stallencomplex, geordend op inventarisnummer.

De bewaaromstandigheden op de zolder zijn niet toereikend voor een duurzame opslag die voldoet aan de gestelde eisen in de Archiefregeling. Dit blijkt uit de overlegde klimaatgegevens.

5.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Registreer de objecten uit de deelcollecties Archeologie en Bouwfragmenten die als collectie zijn aan te merken.
- Rond het digitaliseren van de analoge registraties van de deelcollecties Orde en onderscheidingstekens en Fotografie af overeenkomstig de gestelde prioriteiten en planning.

-
- Voorzie in een verbetering van de basisregistratie van alle collectie die is opgeslagen in het stallencomplex, in het textieldepot en in het restauratieatelier. Geef daarbij prioriteit aan die collectiedelen die kwetsbaar zijn voor schade en onder suboptimale bewaaromstandigheden zijn opgeslagen op de zolderruimten van het stallencomplex. Deze kunnen dan met voorrang worden overgebracht naar het CC NL.
 - Voorzie in periodieke en systematische standplaatscontroles van de collectie op het paleiscomplex.
 - Verbeter de registratie van de juridische status van objecten in langdurig bruikleen van de RCE en van de Intendance. Onderzoek de wenselijkheid van een meer eenduidige registratie van de juridische status.
 - Draag in overleg met de RCE zorg voor een volledige aansluiting van de collectieregistratie op de database Collectie Nederland. Maak daarbij selecties welke delen niet publiekstoegankelijk worden gemaakt.
 - Draag zorg voor een duurzame opslag van de analoge collectiedocumentatie die voldoet aan de normen in de Archiefregeling.

6 Administratieve organisatie

In de administratieve organisatie is beschreven hoe het beheer wordt uitgevoerd met inachtneming van de wettelijke normen. De hierin vastgelegde procedures voor het beheer worden overeenkomstig toegepast.

6.1 Conclusies

Beschikbaarheid actuele beheerprocedures

- Een handboek met actuele en eenduidige beschrijvingen van beheer- en behoudprocedures voor het beheer van de collecties op het paleiscomplex ontbreekt.

Toelichting

Voor het beheer van de in het depot CC NL opgeslagen collecties is een handboek met actuele beheerprocedures beschikbaar.

Dit geldt niet voor het beheer van de collectie die is tentoongesteld en opgeslagen op het paleiscomplex. Het museum beschikt weliswaar over een aantal beschreven procedures, maar deze omvatten niet alle beheer- en behoudstaken, zijn niet alle actueel en hebben uiteenlopende verschijningsvormen en mate van uitwerking. Dit blijkt uit enkele beheerprocedures die het museum heeft overgelegd.

Het museum heeft het voornemen om ook voor het beheer van de collecties op het paleiscomplex een handboek met beheerprocedures op te stellen.

6.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusie doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Geef uitvoering aan het voornemen om een handboek met actuele beheerprocedures op te stellen voor het beheer van de collecties op het paleiscomplex.

Bijlage: Bronnenoverzicht

Gesprekspartners

Functie
Directeur/bestuurder
Clusterhoofd Kennis, Collecties en Programma
Teamleider Informatie en Documentatie / wnd. Teamleider Collecties
Clusterhoofd Service
Teamleider Veiligheidszaken
Teamleider Vastgoed en Techniek
Manager ICT

Geraadpleegde documenten

Document
Visitatierapport (2023)
Activiteitenplan 2025-2028
Jaarverslag 2024
Collectieplan 2020
Collectieplan 2023-2025
Meerjarenplan collectieregistratie (2021, update 2023)
Collectie hulpverleningsplan (2024)
Risicoanalyses
Overige documenten (o.a. contracten, beheerprocedures, controlerapporten)

Foto: Een lade met schoenen in het textieldepot van Paleis Het Loo

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed |
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16478 | 2500 BL Den Haag
info@inspectie-oe.nl | <https://www.inspectie-oe.nl>

Oktober 2025